

17022297

Provinciale Staten

Kostensoort: n.v.t.
Bedrag: € 0,00
Financiële consequenties opdracht / uitbesteding:
Kostensoort:
Bedrag: € 0,00

Gedeputeerde
belast met
behandeling: drs. B.J. de Reu

Onderwerp: Notitie netwerksturing energietransitie

PROVINCIE ZEELAND	
AFD. SG	AMBT.
AFD. TERMIJN	pb- sta
DATUM 25	2017
DOC.NR. 17022297	
ZAAK NR.	
CLASS.	

Vergadering PS: 3 november 2017
Nr: DIP-165
Agenda nr:
Vergadering GS: 24 oktober 2017
Nr: 17022651

Aan de Provinciale Staten van Zeeland

Samenvatting:

Afgelopen zomer is besloten om de uitwerking van het provinciale energiebeleid via netwerksturing vorm te geven. De PS-werkgroep Duaal Functioneren heeft de aanbeveling gedaan elk netwerksturingsproces te starten met een startnotitie in PS. Dit statenvoorstel is de "notitie netwerksturing" voor de energietransitie. Voorstel is in te stemmen met een netwerkaanpak en genoemde tijdsplanning voor de energietransitie (energiedialoog en Regionale Energiestrategie).

Wat willen we bereiken?

1. Aanleiding

Directe aanleiding voor deze notitie netwerksturing is het advies van de Rekenkamer Zeeland over netwerksturing en de aanbevelingen van de PS-werkgroep Duaal Functioneren daarop. Afgelopen zomer hebben GS besloten om de uitwerking van het provinciale energiebeleid (vastgelegd in de Economische Agenda 2016) via netwerksturing vorm te geven. Er wordt dit najaar een zgn. energiedialoog gevoerd, bestaande uit 7 openbare bijeenkomsten. Met deze aanpak wordt uitvoering gegeven aan het advies van de Rekenkamer. Op 12 september jl. heeft de PS-werkgroep Duaal Functioneren gereageerd op dit advies, en een aantal aanbevelingen gedaan voor toepassing in de Zeeuwse situatie. Belangrijkste aanbeveling is elk netwerksturingsproces te starten met een startnotitie in PS. Hoewel het proces voor de energiedialoog al gestart is, is in de voorbereidingsgroep voor de werkconferentie netwerksturing op 27 oktober besloten om voor energietransitie een dergelijke notitie aan PS voor te leggen, om al ervaring op te gaan doen met deze aanpak en met het instrument "notitie netwerksturing".

2. Gemeenschappelijk doel

Het gemeenschappelijke doel, ofwel de "stip op de horizon" kan, onder andere op basis van het vastgestelde doel in onze Economische Agenda, als volgt worden geformuleerd:

Een klimaatneutraal Zeeland in 2050

Het is momenteel niet duidelijk (en ook onzeker) of deze stip haalbaar is. Kenmerkend voor netwerksturing is het feit dat de Provincie niet allesbepalend is. Tussendoelen en producten zijn afhankelijk van ambities en inzet van onze netwerkpartners en kunnen we dus pas op z'n vroegst na afloop van de energiedialoog en in het kader van de Regionale Energiestrategie definiëren.

3. Inhoudelijke kaders

3.a. Economische Agenda

U heeft de kaders voor het energiebeleid vastgelegd in de Economische Agenda 2017-2021 (vaststelling november 2016). De doelen die daarin zijn vastgesteld, zijn:

We willen vanuit Zeeland een wezenlijke bijdrage leveren aan het nationale en Europese doel om in 2050 100% duurzame energie te gebruiken en aan de doelen uit het Nationale Energieakkoord:

- Een besparing van het totale energieverbruik met gemiddeld 1,5% per jaar.
- 100 Petajoule (PJ) aan energiebesparing in het totale energieverbruik van Nederland per 2020;
- Een toename van het aandeel van hernieuwbare energieopwekking naar 14% in 2020 (nu 4%) met een verdere stijging van dit aandeel naar 16% in 2023.
- Ten minste 15.000 voltijdsbanen creëren in de komende jaren.

Wij richten ons op afspraken uit het energieakkoord die passen bij Zeeland en die aansluiten bij de acties uit het advies van de commissie Structuurversterking:

1. Duurzame energieopwekking via biomassa, zon, water en wind;
2. Energie- en grondstoffenbesparing in de industrie;
3. Energiebesparing in de gebouwde omgeving.

Aan deze kaders gaat GS nu invulling geven door het voeren van een energiedialoog. De uitgangspunten uit de Economische Agenda zijn daarbij uiteraard leidend.

3.b. Vaststelling opgave Circulaire economie en Energietransitie in begroting

Eind 2016 heeft u de programmabegroting 2017 vastgesteld, en daarin zijn de maatschappelijke opgaven geïntroduceerd. Circulaire economie en Energietransitie is één van de vier opgaven die de Provincie met maatschappelijke partners wil oppakken.

3.c. Kabinetsaanbod "Naar een duurzaam Nederland"

Begin 2017 heeft het IPO, samen met de Unie van Waterschappen en de VNG een kabinetsaanbod gedaan op het gebied van energietransitie, circulaire economie en klimaatadaptatie. Vooruitlopend hierop, ontwikkelen de decentrale overheden momenteel samen met 3 ministeries (I&M, EZ en BZK) een interbestuurlijke energieaanpak. De Provincie Zeeland steunt deze interbestuurlijke aanpak, die er o.a. op is gericht om toe te werken naar regionale energiestrategieën (RES) in 2020. In regionale energiestrategieën werken decentrale overheden, Rijksoverheid, ondernemers, bewoners, burgers, kennisinstellingen en onderwijs samen aan het realiseren van de energietransitie in de regio. Het doel dat in het IPO-aanbod is opgenomen, is:

Versnellen van de energietransitie in een gezamenlijk Nationaal Programma:

- Realiseren energiebesparende en alternatieve warmtevoorziening in gebouwde omgeving
- Opwekken en inpassen van duurzame energie
- Realiseren van CO₂-arme mobiliteit, industrie en landbouw.

Inmiddels zijn op landsniveau 5 zogenaamde transitiepaden benoemd:

- Duurzame energieopwekking (stroom)
- Industrie (hoge temperatuur warmte)
- Gebouwde omgeving (lage temperatuur warmte), incl. recreatie
- Mobiliteit
- Voedsel en natuur.

De eerste 3 van deze transitiepaden sluiten naadloos aan op de 3 gekozen uitgangspunten in onze Economische Agenda. De als vierde en vijfde toegevoegde transitiepaden mobiliteit en voedsel/natuur (o.a. over landbouw en biobased) zijn ook goed toepasbaar op de Zeeuwse situatie.

Inmiddels heeft het kabinetsaanbod overigens geleid tot een regeerakkoord, waarin hoge doelen ten aanzien van energie en klimaat (CO₂-reductie) zijn gesteld en nadrukkelijk samenwerking wordt gezocht met o.a. provincies.

3.d. Convenant Ambitie 2030 "Duurzaamheid werkt!"

Eind 2016 hebben de bedrijven in de haven, de Zeeuwse Milieufederatie en Zeeland Seaports een convenant ondertekend met concrete doelen, gericht verduurzaming van het Zeeuwse industrieel logistieke complex. Het

convenant is een samenhangend pakket met doelen op gebied van economische ontwikkeling (werkgelegenheid), lucht- en waterkwaliteit, verbindingen, ruimte voor de natuur, circulair/biobased en CO₂-reductie. De Provincie Zeeland steunt deze doelen van harte, en heeft daarom besloten het convenant mede te ondertekenen. De voor klimaat en energie relevante key performance indicatoren (KPI) zijn:

KPI 2B:	PM10 en PM2,5 uiterlijk 2030 ≤ WHO-richtlijnen.
KPI 2C:	Modal Split op- en overslag vanaf zeeschepen in 2025 max. 20% transport via de weg, verder onderzoek naar de samenstelling van het overige transport in de havens, om maatregelen te nemen ter reductie van emissie van fijnstof en NO _x uit vervoer.
KPI 3B:	Minimaal vijf extra pijpleidingkoppelingen in 2022 en tien in 2030 (voor bestaande en nieuwe bedrijven).
KPI 4A:	Overslag van goederen per eenheid bruto uitgegeven terrein ≥ 17.500 ton/ha in 2020 (in 2014 14.468 ton/ha).
KPI 5A:	Aandeel biobased productie chemie 15% in 2030.
KPI 5B:	Aandeel op recycling gebaseerde productie 5-10% in 2030.
KPI 6:	40% CO ₂ -emissiereductie in vergelijking met 2005 in 2030.

3.e. Zeeuws energieakkoord particuliere woningen

In februari 2017 hebben vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties, bedrijfsleven, onderwijs, dorpen, de dertien Zeeuwse gemeenten in Goes hun handtekening gezet onder het Zeeuws Energieakkoord. Ook de Provincie Zeeland heeft getekend. Het streven is dat in 2045 de hele particuliere woningvoorraad in de provincie energieneutraal is.

3.f. Beeldvormende bijeenkomst energietransitie

Op 30 juni jl. hebben Provinciale Staten in Zierikzee een beeldvormende bijeenkomst georganiseerd over energietransitie. Veel relevante Zeeuwse stakeholders en andere overheden waren hierbij uitgenodigd en aanwezig. Terugkijkend kan geconstateerd worden dat hiermee een informele aftrap is gegeven van een netwerkaanpak.

Wat doen we daarvoor?

4. Hoe ziet het netwerk er uit?

Het Zeeuwse netwerk voor de energietransitie is groot. Naast alle overheidspartijen (Provincie, gemeenten, waterschap, rijk) hebben ook energieproducenten/-leveranciers en netwerkbeheerders (Enduris, Evides) verantwoordelijkheden. Uiteraard betrekken we actief bedrijven, burgerinitiatieven (zoals dorpsraden), vervoersautoriteiten, scholen, jongeren, de ZMf en kennisinstellingen.

5. Rol van de Provincie

De Provincie kan verschillende rollen kiezen om doelen te bereiken, variërend van reguleren (inzet van regels en wettelijke bevoegdheden) tot faciliteren en loslaten. De energietransitie is een zeer brede opgave en er is nog een lange weg af te leggen. De rol van de Provincie zal verschillen van tijd tot tijd en van onderwerp tot onderwerp. Gedurende het proces zal duidelijkheid gaan ontstaan over de rol die de Provincie – per onderwerp – pakt.

6. Tijdsplanning

De aanpak voor een brede Zeeuwse energiedialoog ziet er als volgt uit:

5 okt 2017	Brede startbijeenkomst voor alle Zeeuwse partners met als doel te inspireren, kennis uit te wisselen en de start van het traject te markeren.
okt/nov 2017	Maatwerksessies per thema/transitiepad. Voortbouwen op de betrokkenheid bij specifieke thema's en belangen, zonder het grote kader uit het oog te verliezen.
6 dec 2017	Slotbijeenkomst "Dag van de energiedialoog". Een bijeenkomst van een volle dag waarop de betrokkenen uit de themasporen toewerken naar een gezamenlijke ambitie.
Begin 2018	GS delen de uitkomsten van de energiedialoog met PS.

Vervolgens loopt dit traject naadloos over in het aansluiten bij de landelijk afgesproken aanpak, en zal met andere Zeeuwse overheden en stakeholders worden toegewerkt naar een Regionale Energiestrategie (RES) voor Zeeland:

2018	Samenwerkingsstructuur RES opbouwen.
2019	Besluitvorming over lange termijn strategie, het te volgen proces, samenwerkingsstructuur.
2020	RES gereed. Uitvoeringsprogramma met samenwerkingspartners, in 'deals'/afspraken uitgewerkt en vastgelegd.
2021	Start uitvoering regionale energiestrategieën.

7. Hoe wordt PS geïnformeerd?

PS wordt periodiek mondeling door de gedeputeerde geïnformeerd over de energiedialoog in de commissievergaderingen economie. Daarnaast zullen de mijlpalen in het proces, zoals de uitkomst van de energiedialoog en tussenproducten in het kader van de Regionale Energiestrategie schriftelijk aan PS worden voorgelegd.

Voor de Regionale Energiestrategie is een zorgvuldig proces van besluitvorming in PS (maar ook in gemeenteraden en waterschapsbestuur) noodzakelijk. Daarom zullen we het periodiek bijpraten in de commissievergaderingen economie volgend jaar doorzetten wanneer we starten met de Regionale Energiestrategie. Tevens zullen we, wanneer in de Regionale Energiestrategie fases worden afgesloten, dit ter instemming voorleggen aan PS. Wanneer in de Regionale Energiestrategie afspraken worden gemaakt die buiten de door PS vastgestelde kaders (Economische Agenda) vallen, zullen we PS uiteraard uitdrukkelijk om instemming vragen.

Wat mag het kosten?

De proceskosten van de energiedialoog kunnen worden gedekt uit de reeds toegekende middelen voor de opgave energietransitie.

Financiële consequenties externe inhuur: geraamd op n.v.t. (kostensoort)

N.v.t.

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig bijgevoegd ontwerp-besluit.

Gedeputeerde staten,

Drs. J.M.M. Polman, voorzitter

A.W. Smit, secretaris.

Ontwerp-besluit

De staten der provincie Zeeland,
gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten van 24 oktober 2017, nr. 17022651;

b e s l u i t e n :

In te stemmen met een netwerkaanpak en genoemde tijdsplanning voor de energietransitie (energiedialoog en Regionale Energiestrategie).